

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

วัสดุอุปกรณ์

1. วัสดุภัณฑ์

- 1) ตู้ย้ายเนื้อเยื่อ
- 2) หม้อนิ่งความดัน
- 3) ตู้เย็น
- 4) เครื่องวัดความเป็นกรดเป็นด่าง
- 5) เตารอบไมโครเวฟ
- 6) เครื่องชั่งทั้งแบบหยาบและแบบละเอียด
- 7) กล้องจุลทรรศน์
- 8) ชุดเครื่องแก้ว ได้แก่ บีกเกอร์, ขวดปรับปริมาตร, บีเปต, กรวยแก้ว, ขวดอาหาร, แท่งแก้วคนสาร
- 9) เครื่องมือที่ใช้ในการย้ายเนื้อเยื่อขนาดเล็ก ได้แก่
  - มีดผ่าตัด
  - เพลท
  - ตะเกียงแอลกอฮอล์
  - ปากคีบ
  - กรรไกร
  - ชั้นวางอุปกรณ์

2. วัสดุและสารเคมี

- 1) เมล็ดแดงกวางพันธุ์มาลัย 759 (สายพันธุ์ไทย) และพันธุ์ซาตีกิมิโตริ (สายพันธุ์ญี่ปุ่น)
- 2) สารเคมี

- เอทานอล 70 เปอร์เซ็นต์ และ 95 เปอร์เซ็นต์
- สารเคมีในอาหารสูตร MS และ MMS
- ไซโตโคนิน ได้แก่ ไคเนติน
- จิบเบอเรลลิน ได้แก่ GA₃
- เอทิลีน ได้แก่ เอทิลฟอน

3. อินทรีย์สาร

- 1) น้ำตาลซูโครส
- 2) ผงวุ้น

วิธีการทดลอง

การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์แตงกวา

การทดลองในครั้งนี้ใช้เมล็ดพันธุ์แตงกวา 2 สายพันธุ์ ดังนี้

1. พันธุ์มาลัย 759 ซึ่งเป็นพันธุ์ไทยลูกผสม F1 คัดพิเศษ ที่มีลักษณะดี เนื้อหนา ใต้เล็ก ผลตรงยาวสม่ำเสมอ (ผลยาวประมาณ 11-13 เซนติเมตร) สีเขียวค่อนข้างเข้ม ให้ผลผลิตสูง ให้ผลทั้งในเถาหลักและเถาแขนง หน่ออ่อน สามารถเก็บไว้ได้นาน รสชาติหวานกรอบ (ภาพที่ 3.1)
2. พันธุ์ซาฮีมิโคริ เป็นแตงกวาสายพันธุ์ดั้งเดิมที่หายากของญี่ปุ่น มีลักษณะดี ผลตรงยาว มีสีเขียวเข้ม เนื้อมาก เมล็ดน้อย รสชาติดี ไม่ขม นิยมนำมารับประทานสดเป็นอย่างมาก ลักษณะเด่นคือ ให้ดอกตัวผู้มาก และจากรายงานก่อนหน้านี้ Naoi (2002) พบว่าเป็นพันธุ์ที่สามารถเกิดดอกได้ในสภาพปลอดเชื้อ(ภาพที่ 3.1)

โดยเมล็ดพันธุ์แตงกวาทั้ง 2 สายพันธุ์ที่จะนำมาทำการเพาะเลี้ยง จะต้องคัดเลือกเมล็ดที่มีความสมบูรณ์ ขนาดเท่ากัน และรูปร่างเหมือนกัน

ภาพที่ 3.1

แตงกวาพันธุ์มาลัย 759 และพันธุ์ซาสึกิมิโดริ

การเตรียมอุปกรณ์

อุปกรณ์ที่นำมาใช้สำหรับการเพาะเลี้ยงนั้นจะต้องทำการฆ่าเชื้อก่อนนำมาทำการทดลอง

ขวดทดลอง : แชนสเตอร์ฆ่าเชื้อ (clean 99) ในอัตราส่วน 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 1 ลิตร
อย่างน้อย 1 คืน จากนั้นทำการล้างทำความสะอาด แล้วนึ่งฆ่าเชื้อโดยใช้หม้อนึ่งความดัน

ฝาขวด : ฝาที่ไม่มีเมมเบรนฟิวเตอร์จะทำการล้างแล้วนึ่งฆ่าเชื้อ ส่วนฝาที่มีเมมเบรนฟิวเตอร์จะไม่นำไปล้าง เนื่องจากเป็นการถนอม และยืดอายุการใช้งานของแผ่นเมมเบรนฟิวเตอร์ โดยจะทำความสะอาดโดยใช้ กระดาษทิชชูชุบเอทานอล 95 เปอร์เซ็นต์ เช็ดทำความสะอาด จากนั้นนำไปนึ่งฆ่าเชื้อพร้อมขวดทดลอง

ภาพที่ 3.2

ลักษณะของฝาที่มีเมมเบรนฟิวเตอร์และฝาที่ไม่มีเมมเบรนฟิวเตอร์

การเตรียมอาหารสังเคราะห์สำหรับการเพาะเลี้ยง

โดยใช้อาหารสูตร Murashige and Skoog หรือสูตร MS (Murashige & Skoog , 1962) ในการเพาะเมล็ดแตงกวา และอาหารสูตร Modify Murashige and Skoog หรือสูตร MMS (Hisajima et al., 1987) ในการชักนำดอกและชักนำให้ดอกบาน ซึ่งอาหารแต่ละสูตรได้จัดทำเป็น stock solution ไว้แล้ว เตรียมได้โดยการดูดจาก stock solution ที่เตรียมไว้ ทำการปรับปริมาตร จากนั้นนำไปปรับ pH=5.7 เติมน้ำตาล 30 กรัม/ลิตร ผงวุ้น 8 กรัม/ลิตร นำไปต้มจนวุ้นละลาย และนำมาใส่ขวดสำหรับอาหารสูตร MS ใช้ขวดทดลองขนาด 225 มิลลิลิตร ส่วนสำหรับอาหารสูตร MMS ใช้ขวดทดลองขนาด 900 มิลลิลิตร แล้วทำการนึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส ความดัน 15 ปอนด์ นาน 20 นาที

วิธีการฟอกฆ่าเชื้อและเพาะเลี้ยงเมล็ดแตงกวา

นำเมล็ดที่ทำการคัดเลือกแล้วมาฟอกฆ่าเชื้อก่อนการเพาะเลี้ยง โดยอันดับแรกทำการฟอกฆ่าเชื้อโดยใช้เอทานอล 70 เปอร์เซ็นต์ เป็นเวลา 30 วินาที จากนั้นล้างด้วยน้ำเปล่าที่ทำ

การนึ่งฆ่าเชื้อแล้วเป็นเวลา 1 นาที แล้วทำการพอกฆ่าเชื้อโดยใช้โซเดียมไฮโปคลอไรต์ 20 เปอร์เซ็นต์ เป็นเวลา 10 นาที จากนั้นทำการล้างด้วยน้ำเปล่า 5 ครั้ง เป็นเวลา 1,3,5,7 และ 9 นาที ตามลำดับ หลังพอกฆ่าเชื้อเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำไปเพาะเลี้ยงในอาหารสูตร MS เป็นเวลา 3 สัปดาห์ ในห้องเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อที่ควบคุมอุณหภูมิ 25 ± 2 องศาเซลเซียส ช่วงแสงสว่าง 16 ชั่วโมง ต่อวัน ความเข้มแสงประมาณ $35 \mu\text{mol photons/m}^2/\text{sec}$ โดยใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์เป็น แหล่งกำเนิดแสง

ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชักนำให้เกิดดอกและการบานของดอกแตงกวา ภายใต้สภาพปลอดเชื้อ

การศึกษาอิทธิพลของการเปลี่ยนและช่วงเวลาในการเปลี่ยนไปใช้ผ้าที่มีเมมเบรนพีวี เตอร์

นำต้นอ่อนแตงกวาพันธุ์มาลัย 759 และพันธุ์ชาลีกิโมโดริ อายุ 3 สัปดาห์ที่ผ่านการเลี้ยงบนอาหารสูตร MS มาทำการตัดแต่งเนื้อเยื่อให้มีความยาวจากบริเวณปลายยอดประมาณ 3 เซนติเมตร แล้วย้ายไปเลี้ยงบนอาหารสูตร MMS เพื่อศึกษาเปรียบเทียบจำนวนของดอกตัวเมียที่เกิดขึ้นและบาน เมื่อเปลี่ยนไปใช้ผ้าที่มีเมมเบรนพีวีเตอร์ที่สัปดาห์ต่างๆ ดังนี้

1. ใช้ผ้าที่ไม่มีเมมเบรนพีวีเตอร์ตลอดการทดลอง
2. เปลี่ยนไปใช้ผ้าที่มีเมมเบรนพีวีเตอร์หลังจากการย้ายอาหาร 1 สัปดาห์
3. เปลี่ยนไปใช้ผ้าที่มีเมมเบรนพีวีเตอร์หลังจากการย้ายอาหาร 3 สัปดาห์

ทำการเพาะเลี้ยงต่อภายใต้อุณหภูมิ 25 ± 2 องศาเซลเซียส ใช้ความเข้มแสง $35 \mu\text{mol photons/m}^2/\text{sec}$ โดยใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์เป็นแหล่งกำเนิดแสง ให้ได้รับแสงเป็นเวลา 16 ชั่วโมงต่อวันเป็นเวลา 9 สัปดาห์ ทำการเก็บข้อมูลทุกสัปดาห์หลังจากการเพาะเลี้ยง โดยทำการตรวจนับจำนวนดอกตัวเมียที่เกิดขึ้นและบานในแต่ละสัปดาห์ เพื่อนำมาหาเปอร์เซ็นต์ของการเกิดดอก จำนวนดอกที่เกิดขึ้นต่อต้น จำนวนดอกบานต่อต้น เปอร์เซ็นต์ของดอกที่บาน วางแผนการทดลองแบบ Completely Randomized Design (CRD) ทดสอบพรีทเมนต์ละ 5 ซ้ำ

การศึกษาอิทธิพลของการใช้พาราฟฟินเหลวเคลือบบนผิวหน้าอาหาร

นำต้นอ่อนแตงกวาพันธุ์มาลัย 759 อายุ 3 สัปดาห์ ที่ผ่านการเลี้ยงบนอาหารสูตร MS มาทำการตัดแต่งเนื้อเยื่อให้มีความยาวจากบริเวณปลายยอดประมาณ 3 เซนติเมตร แล้วย้ายไปเลี้ยงบนอาหารสูตร MMS เพื่อศึกษาเปรียบเทียบจำนวนของดอกตัวเมียที่เกิดขึ้นและบานจากอาหารที่มีการเคลือบด้วยพาราฟฟินเหลวปริมาณต่างๆ ดังนี้

1. ไม่ใช้พาราฟฟินเหลว
2. ใช้พาราฟฟินเหลว 10 มิลลิลิตร
3. ใช้พาราฟฟินเหลว 15 มิลลิลิตร

ทำการเพาะเลี้ยงต่อภายใต้อุณหภูมิ 25 ± 2 องศาเซลเซียส ความเข้มแสง $35 \mu\text{mol photons/m}^2/\text{sec}$ โดยใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์เป็นแหล่งกำเนิดแสง ให้ได้รับแสงเป็นเวลา 16 ชั่วโมงต่อวันเป็นเวลา 9 สัปดาห์ การใช้พาราฟฟินเหลวเคลือบบนผิวหน้าอาหาร ทำหลังจากที่เพาะเลี้ยงไปแล้ว 1 สัปดาห์ เก็บข้อมูลทุกสัปดาห์หลังใช้พาราฟฟินเหลว โดยทำการตรวจนับจำนวนดอกตัวเมียที่เกิดขึ้นและบานในแต่ละสัปดาห์ เพื่อนำมาหาเปอร์เซ็นต์ของการเกิดดอก จำนวนดอกที่เกิดขึ้น จำนวนดอกบานต่อต้น เปอร์เซ็นต์ของดอกที่บาน วางแผนการทดลองแบบ Completely Randomized Design (CRD) ทดสอบทรีทเมนต์ละ 6 ซ้ำ

การศึกษาอิทธิพลของฮอร์โมนไคเนติน

นำต้นอ่อนแตงกวาพันธุ์ชาลีกิโดริ อายุ 3 สัปดาห์ ที่ผ่านการเลี้ยงบนอาหารสูตร MS มาทำการตัดแต่งเนื้อเยื่อให้มีความยาวจากบริเวณปลายยอดประมาณ 3 เซนติเมตร แล้วย้ายไปเลี้ยงบนอาหารสูตร MMS ในขบวนการทดลองใช้ผ้าแบบที่ไม่มีเมมเบรนพิวเตอร์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบจำนวนของดอกตัวเมียที่เกิดขึ้นและบานจากอาหารที่มีการเติมไคเนตินที่ความเข้มข้นต่างๆ ดังนี้

1. ความเข้มข้น 0 ppm
2. ความเข้มข้น 0.022 ppm

3. ความเข้มข้น 0.108 ppm

4. ความเข้มข้น 0.215 ppm

หลังการเพาะเลี้ยงบนอาหารสูตร MMS ในขวดทดลองซึ่งใช้ฝาที่ไม่มีเมมเบรนฟิวเตอร์ เพื่อกระตุ้นให้มีการชักนำดอกเป็นเวลา 4 สัปดาห์ ทำการเปลี่ยนถ่ายอาหาร เพื่อชักนำให้ดอกบาน โดยการตัดต้นแต่งกว่าจากบริเวณโคนต้น ทำการตัดใบที่แห้งและไม่สมบูรณ์ออก แล้วนำไปเลี้ยงบนอาหารสูตร MMS ขวดใหม่ที่ขวดทดลองมีการใช้ฝาที่มีเมมเบรนฟิวเตอร์ ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ฮอร์โมนโคเนดินที่ความเข้มข้นต่างๆ เช่นเดิม ดังนี้

1. ความเข้มข้น 0 ppm

2. ความเข้มข้น 0.022 ppm

3. ความเข้มข้น 0.108 ppm

4. ความเข้มข้น 0.215 ppm

ทำการเพาะเลี้ยงต่อภายใต้อุณหภูมิ 25 ± 2 องศาเซลเซียส ใช้ความเข้มแสง $35 \mu\text{mol photons/m}^2/\text{sec}$ โดยใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์เป็นแหล่งกำเนิดแสง ให้ได้รับแสงเป็นเวลา 16 ชั่วโมงต่อวัน โดยทำการตรวจนับจำนวนดอกตัวเมียที่เกิดขึ้นและบานทุกสัปดาห์หลังจากการตัดแต่งเนื้อเยื่อในครั้งแรก เป็นเวลา 9 สัปดาห์ เพื่อนำมาหาเปอร์เซ็นต์ของการเกิดดอก จำนวนดอกที่เกิดขึ้น ต่อต้น จำนวนดอกบานต่อต้น เปอร์เซ็นต์ของดอกที่บาน วางแผนการทดลองแบบ Completely Randomized Design (CRD) ทดสอบทีทีเมนส์ละ 7 ซ้ำ

การศึกษาอิทธิพลของฮอร์โมนเอทธิฟอน

นำต้นอ่อนแต่งกว่าพันธุ์ชาสีกิมิโดริ อายุ 3 สัปดาห์ ที่ผ่านการเลี้ยงบนอาหารสูตร MS มาทำการตัดแต่งเนื้อเยื่อให้มีความยาวจากบริเวณปลายยอดประมาณ 3 เซนติเมตร แล้วย้ายไปเลี้ยงบนอาหารสูตร MMS ในขวดทดลองซึ่งใช้ฝาแบบที่ไม่มีเมมเบรนฟิวเตอร์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบจำนวนของดอกตัวเมียที่เกิดขึ้นและบาน จากการหยุดเอทธิฟอน ปริมาตร 30 ไมโครลิตร บริเวณปลายยอด หลังจากการถ่ายอาหารไปแล้ว 1 สัปดาห์ หลังจากนั้นหยุดทุกๆ 2 สัปดาห์ โดยใช้ความเข้มข้นต่างๆ ดังนี้

1. ความเข้มข้น 0 ppm
2. ความเข้มข้น 1 ppm
3. ความเข้มข้น 5 ppm

หลังการเพาะเลี้ยงบนอาหารสูตร MMS ในขวดทดลองซึ่งใช้ฝาที่ไม่มีเมมเบรนพีวีเตอร์ เพื่อกระตุ้นการชักนำดอกเป็นเวลา 4 สัปดาห์ ทำการเปลี่ยนถ่ายอาหารเพื่อชักนำให้ดอกบาน โดยการตัดต้นแต่งกว่าจากบริเวณโคนต้น ทำการตัดใบที่แห้งและไม่สมบูรณ์ออก แล้วนำไปเลี้ยงบนอาหารสูตร MMS ขวดใหม่ที่ขวดทดลองใช้ฝาที่มีเมมเบรนพีวีเตอร์ โดยศึกษา ร่วมกับการหยดฮอร์โมนเอทธิฟอนหลังจากเปลี่ยนถ่ายอาหารแล้ว 1 สัปดาห์ หลังจากนั้นหยุดทุกๆ 2 สัปดาห์ จนถึงสัปดาห์ที่ 12 โดยใช้เอทธิฟอนที่ความเข้มข้นเช่นเดิม ดังนี้

1. ความเข้มข้น 0 ppm
2. ความเข้มข้น 1 ppm
3. ความเข้มข้น 5 ppm

ทำการเพาะเลี้ยงต่อภายใต้อุณหภูมิ 25 ± 2 องศาเซลเซียส ใช้ความเข้มแสง $35 \mu\text{mol photons/m}^2/\text{sec}$ โดยใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์เป็นแหล่งกำเนิดแสง ให้ได้รับแสงเป็นเวลา 16 ชั่วโมงต่อวัน โดยทำการตรวจนับจำนวนดอกตัวเมียที่เกิดและบานทุกสัปดาห์หลังจากการตัดแต่งเนื้อเยื่อในครั้งแรก เป็นเวลา 9 สัปดาห์ เพื่อนำมาหาเปอร์เซ็นต์ของการเกิดดอก จำนวนดอกที่เกิดต่อต้น จำนวนดอกบานต่อต้น เปอร์เซ็นต์ของดอกที่บาน วางแผนการทดลองแบบ Completely Randomized Design (CRD) ทดสอบทรีทเมนต์ละ 6 ซ้ำ

การศึกษาอิทธิพลของฮอร์โมนจิบเบอเรลลิน

นำต้นอ่อนแต่งกว่าพันธุ์มาลัย 759 อายุ 3 สัปดาห์ ที่ผ่านการเลี้ยงบนอาหารสูตร MS มาทำการตัดแต่งเนื้อเยื่อให้มีความยาวจากบริเวณปลายยอดประมาณ 3 เซนติเมตร แล้วย้ายไปเลี้ยงบนอาหารสูตร MMS ใช้ขวดการทดลองซึ่งใช้ฝาแบบที่ไม่มีเมมเบรนพีวีเตอร์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบจำนวนของดอกตัวเมียที่เกิดขึ้นและบานจากอาหารที่มีการเติมจิบเบอเรลลินที่ความเข้มข้นต่างๆ ดังนี้

1. ความเข้มข้น 0 ppm
2. ความเข้มข้น 1 ppm
3. ความเข้มข้น 10 ppm
4. ความเข้มข้น 50 ppm
5. ความเข้มข้น 100 ppm

หลังการเพาะเลี้ยงบนอาหารสูตร MMS เพื่อกระตุ้นการชักนำดอกเป็นเวลา 4 สัปดาห์ ทำการเปลี่ยนไปใช้ผ้าที่มีเมมเบรนฟิวเตอร์ เพื่อชักนำให้ดอกบาน โดยตัดใบที่แห้งและไม่สมบูรณ์ออกทุกๆ 1 สัปดาห์ และเติมอาหารเหลวสูตร MMS ที่ความเข้มข้นจิบเบอเรลลิน เช่นเดิมทุกๆ 2 สัปดาห์ แล้วนำไปเพาะเลี้ยงต่อภายใต้อุณหภูมิ 25 ± 2 องศาเซลเซียส ใช้ความเข้มแสง $35 \mu\text{mol photons/m}^2/\text{sec}$ โดยใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์เป็นแหล่งกำเนิดแสง ให้ได้รับแสงเป็นเวลา 16 ชั่วโมงต่อวัน ตรวจนับจำนวนดอกตัวเมียที่เกิดและบานทุกสัปดาห์ เป็นเวลา 9 สัปดาห์ เพื่อนำมาหาเปอร์เซ็นต์ของการเกิดดอก จำนวนดอกที่เกิดต่อต้น จำนวนดอกบานต่อต้น เปอร์เซ็นต์ของดอกที่บาน วางแผนการทดลองแบบ Completely Randomized Design (CRD) ทดสอบทรีทเมนต์ละ 7 ซ้ำ

ศึกษาอิทธิพลของน้ำตาลซูโครส

นำต้นอ่อนแต่งกวาพันธุ์มาลัย 759 อายุ 3 สัปดาห์ ที่ผ่านการเลี้ยงบนอาหารสูตร MS มาทำการตัดแต่งเนื้อเยื่อให้มีความยาวจากบริเวณปลายยอดประมาณ 3 เซนติเมตร แล้วย้ายไปเลี้ยงบนอาหารสูตร MMS ในขบวนการทดลองซึ่งใช้ผ้าแบบที่ไม่มีเมมเบรนฟิวเตอร์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบจำนวนของดอกตัวเมียที่เกิดขึ้นและบานจากอาหารที่มีการเติมน้ำตาลซูโครสปริมาณต่างๆ ดังนี้

1. น้ำตาลซูโครส 30 กรัมต่อลิตร
2. น้ำตาลซูโครส 50 กรัมต่อลิตร
3. น้ำตาลซูโครส 70 กรัมต่อลิตร

หลังจากเพาะเลี้ยงบนอาหารสูตร MMS เพื่อกระตุ้นการชักนำดอกเป็นเวลา 4 สัปดาห์ ทำการเปลี่ยนไปใช้ผ้าที่มีเมมเบรนฟิวเตอร์ เพื่อทำการชักนำให้ดอกบาน โดยตัดใบที่แห้งและไม่สมบูรณ์ออกทุกๆ 1 สัปดาห์ นำไปเพาะเลี้ยงต่อภายใต้อุณหภูมิ 25 ± 2 องศาเซลเซียส ใช้ความเข้มแสง $35 \mu\text{mol photons/m}^2/\text{sec}$ โดยใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์เป็นแหล่งกำเนิดแสง ให้ได้รับแสงเป็นเวลา 16 ชั่วโมงต่อวัน ตรวจสอบจำนวนดอกตัวเมียที่เกิดและบานทุกสัปดาห์ เป็นเวลา 9 สัปดาห์ เพื่อนำมาหาเปอร์เซ็นต์ของการเกิดดอก จำนวนดอกที่เกิดต่อต้น จำนวนดอกบานต่อต้น เปอร์เซ็นต์ของดอกที่บาน วางแผนการทดลองแบบ Completely Randomized Design (CRD) ทดสอบทรีทเมนต์ละ 12 ซ้ำ

ศึกษาอิทธิพลของอุณหภูมิ

นำต้นอ่อนแดงกว่าพันธุ์มาลัย 759 อายุ 3 สัปดาห์ที่ผ่านการเลี้ยงบนอาหารสูตร MS มาทำการตัดแต่งเนื้อเยื่อให้มีความยาวจากบริเวณปลายยอดประมาณ 3 เซนติเมตร แล้วย้ายไปเลี้ยงบนอาหารสูตร MMS ในขวดการทดลองซึ่งใช้ผ้าแบบที่ไม่มีเมมเบรนฟิวเตอร์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบจำนวนของดอกตัวเมียที่เกิดขึ้นและบานจากการเพาะเลี้ยงที่อุณหภูมิต่างๆ ดังนี้

1. อุณหภูมิ 20 องศาเซลเซียส
2. อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส
3. อุณหภูมิ 30 องศาเซลเซียส

หลังจากเพาะเลี้ยงบนอาหารสูตร MMS เพื่อกระตุ้นการชักนำดอกเป็นเวลา 4 สัปดาห์ ทำการเปลี่ยนไปใช้ผ้าที่มีเมมเบรนฟิวเตอร์ เพื่อชักนำให้ดอกบาน โดยตัดใบที่แห้งและไม่สมบูรณ์ออกทุกๆ 1 สัปดาห์ นำไปเพาะเลี้ยงต่อภายใต้อุณหภูมิต่างๆ เช่นเดิม ใช้ความเข้มแสง $35 \mu\text{mol photons/m}^2/\text{sec}$ โดยใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์เป็นแหล่งกำเนิดแสง ให้ได้รับแสงเป็นเวลา 16 ชั่วโมงต่อวัน ตรวจสอบจำนวนดอกตัวเมียที่เกิดและบานทุกสัปดาห์ เป็นเวลา 9 สัปดาห์ เพื่อนำมาหาเปอร์เซ็นต์ของการเกิดดอก จำนวนดอกที่เกิดต่อต้น จำนวนดอกบานต่อต้น เปอร์เซ็นต์ของดอกที่บาน วางแผนการทดลองแบบ Completely Randomized Design (CRD) ทดสอบทรีทเมนต์ละ 13 ซ้ำ

ทดสอบการผสมข้ามของแตงกวา

ตรวจเช็คความสามารถในงอกของละอองเกสรตัวผู้

ทำการตรวจเช็คความสามารถในการงอกของเกสรตัวผู้ในอาหารสังเคราะห์สูตร Brewbaker's medium (Brewbaker & Kwach, 1963) ที่เติมน้ำตาลซูโครส 100 กรัมต่อลิตร โดยนำเกสรตัวผู้ของแตงกวามาเกลี่ยบนสไลด์แล้วหยดอาหารลงบนเกสรตัวผู้ เลี้ยงที่อุณหภูมิ 27 ± 2 องศาเซลเซียส ที่มีการให้ความชื้น เป็นเวลา 1 ชั่วโมงแล้วนำมาส่องภายใต้กล้องจุลทรรศน์

วิธีการทดสอบการผสมของแตงกวาที่ปลูกในสภาพแปลงปลูก

ทดสอบโดยนำเกสรตัวผู้ต่างสายพันธุ์กับดอกตัวเมียที่บ้านแล้วมาทำการผสม โดยจะต้องกำจัดดอกตัวผู้ของพันธุ์ที่เป็นพันธุ์แม่ภายในต้นเดียวกัน ในการผสมต้องคำนึงถึงเวลาที่จะทำการผสม ควรทำการผสมในตอนเช้า เนื่องจากดอกแตงกวาจะบานในตอนเช้า และจะหุบในตอนบ่ายของวันเดียวกัน หลังจากผสมแล้วสองวัน ตรวจเช็คอัตราการผสมติด โดยตรวจสอบได้จากการสังเกตบริเวณรังไข่ของดอกตัวเมีย ถ้าหากผสมติด รังไข่จะเจริญใหญ่ขึ้น ส่วนถ้าผสมไม่ติดดอกตัวเมียจะเหี่ยวในที่สุด

วิธีการทดสอบการผสมของแตงกวาที่ปลูกในสภาพปลอดเชื้อ

ทดสอบโดยนำเกสรตัวผู้ต่างสายพันธุ์กับดอกตัวเมียที่บ้านแล้วมาทำการผสมภายในตู้ปลอดเชื้อ โดยต้องคำนึงถึงเวลาที่จะทำการผสม ควรทำการผสมในตอนเช้า เนื่องจากดอกแตงกวาจะบานในตอนเช้า และจะหุบในตอนบ่ายของวันเดียวกัน หลังจากผสมแล้วสองวัน ตรวจเช็คอัตราการผสมติด โดยตรวจสอบได้จากการสังเกตบริเวณรังไข่ของดอกตัวเมีย ถ้าหากผสมติด รังไข่จะเจริญใหญ่ขึ้น ส่วนถ้าผสมไม่ติดดอกตัวเมียจะเหี่ยวตายในที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลอง

วิเคราะห์การทดลอง โดยใช้แผนการทดลองแบบสุ่มสมบูรณ์ (Completely Randomized Design) ทดสอบผลความแปรปรวนโดย One way analysis of variance จากนั้นทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างหน่วยทดลอง โดยใช้ Duncan's Multiple Range Test (DMRT) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ($p \leq 0.05$) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เวอร์ชัน 11.5

สถานที่ทำการวิจัย

ทำการทดลอง ณ ห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประเทศน์ และห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ภาควิชาเทคโนโลยีชีวภาพ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี